
PILOTEN HELPEN LEVENS REDDEN

PILOTEN HELPEN LEVENS REDDEN

Een van de aspecten in de luchtvaartwereld is medische hulp bieden bij rampen. Het kan gaan om een vliegtuigcrash, een dijkdoorbraak, eigenlijk daar waar veel slachtoffers vallen. Een belangrijke taak ligt bij defensie. Zij hebben niet alleen nationale verplichtingen, maar deze ook in uitzendingsgebieden voor ons leger. Dit betekent als maar weer om scenario's te verzinnen waarin het geneeskundig personeel haar expertise kan toepassen. Deze keer was er een gezellig onderonsje tussen België en Nederland.

INTERNATIONALE OEFENING

Eigenlijk is Joint Medical Modules (JMM) een militaire multi nationale oefening, weliswaar met een bescheiden deelname van ongeveer 70 deelnemers ter plekke maar met een belangrijke missie. Tevens wordt er geoefend als een joint operation wat betekent dat eenheden uit een verschillend organisatiegebied met elkaar samenwerken en gekeken wordt of dit vlot gaat of dat er haken en ogen zijn. Dat dit niet altijd makkelijk is blijkt wel als een oefening van onze civiele eenheden zoals politie en ambulance weer eens de krantekoppen haalt als de communicatie niet optimaal was. Dit geeft aan dat op de achtergrond veel meer gebeurt, en zo zijn niet alleen piloten en crews betrokken bij evacuatievluchten en geneeskundig personeel voor directe 'care' aan slachtoffers, maar wat te denken over organisatie van infrastructuur ter plekke en luchtverkeersleiding etc.

LOCATIE WOENSDRECHT

De oefening werd gehouden op de vliegbasis Woensdrecht en daarom werden de middelen ook grotendeels door onze luchtmacht en van België geleverd. Op de grond was een speciale Casualty Staging Unit (CSU) ingericht voor behandeling van patienten ter voorbereiding op vertrek uit het gesimuleerde operatiegebied. Aan de andere kant werden door een Klu Chinook en A-109's van de Belgische Luchtcomponent gewonden aangevoerd die zo uit een zogenaamd missiegebied kwamen. Wie nog de serie MASH kan herinneren uit de jaren zeventig en tachtig kan zich hierbij een goed beeld vormen.

Slachtoffers worden zoveel mogelijk gestabiliseerd in de helikopter en er wordt gecommuniceerd over medische problematiek met de mensen op de grond. Er zal na landing een triage plaats vinden of het een eerste hulp patient of een 'medium care' geval of een zwaar gewonde betreft.

EVACUATIEVLUCHT

Zonodig kan directe hulp in de CSU unit er toe leiden dat zwaar gewonden toch worden opgelapt voor de aeromedical flight naar een andere locatie waar meer medische voorzieningen zijn. In dit geval werd er een Belgische Embraer ERJ-135LR ingezet voor een evacuatie vlucht. Dat is nog niet zo een twee drie gedaan. Aan

---

---

boord moeten veel handelingen verricht worden door een medisch team dat opereert volgens CCATT principe (Critical Care Air Transport Team) wat zoveel wil zeggen als een team van drie experts die een vliegende intensive care unit moeten kunnen op zetten en in bedrijf houden gedurende elke evacuatie vlucht onafhankelijk van het type vliegtuig. Dit houdt ook in dat beademing, chirurgische handelingen, anaesthesie en uitgebreide behandeling met medicamenten mogelijk moeten zijn. Eenvoudige bloedtesten moeten kunnen worden uitgevoerd en mogelijkheid tot bloedtransfusie moet voor handen zijn. Trauma, shock, ademhalingsproblemen, multi orgaan falen, het klinkt heftig, maar is wel de realiteit. Uitgangspunt is het zoveel mogelijk stabiliseren totdat intensievere zorg gegeven kan worden door een ziekenhuis op de grond.

Veel patiënten betekent meerdere CCATT teams.

Er moet gewerkt worden onder condities die meestal stabiel zijn, maar door atmosferische omstandigheden ook situaties kunnen opleveren die het werken in de cabine extra moeilijk maken. Het ophalen van slachtoffers op een forward operations base (FOB), lees vliegveld dicht bij vijandelijk gebied vraagt ook de nodige beheersing bij piloten, mogelijk speciale aanvliegroutes, specifieke communicatie met luchtverkeersleiding en dergelijke. Sommige beslissingen worden genomen met het CCAT team afhankelijk van de medische zorg die nodig is en voorhanden is binnen een bepaalde vliegafstand.

SAMENWERKEN IS VAN LEVENSBELANG

Wie nog niet gehoord had van het fantastische werk van deze medici in een legeruniform zal door dit artikel nu geïnformeerd zijn. Pilot & Vliegtuig was ter plekke om dingen vast te leggen. De beelden behoeven weinig commentaar en spreken voor zich. Tevens laten dit soort oefeningen ons ook weer voelen hoe we als NAVO-partners op elkaar ingespeeld zijn en elkaars routines en werkwijzen begrijpen en ook al voelt het met België als een onderonsje, de professionaliteit moet onder alle omstandigheden gewaarborgd zijn en dat is het ook.

Kees Otten & Wim Das
